

I рівень (12 балів - по 0.5 балів питання)

1. Коли чисельний масштаб карти складає 1 : 250000, то іменованій буде:
а) 1см – 250км; б) 1см – 25 км; в) 1см – 250м; г) 1см – 2,5км.
2. Хто першим досягнув Північного полюсу?
а) Джеймс Кук, б) Руаль Амундсен, в) Роберт Пірі, г) Роберт Скотт.
3. Укажіть назву процесу, що виникає в гірських районах Криму під дією текучої води
а) акумуляція б) ерозія в) денудація г) вивітрювання
4. Укажіть назву явища, яке характеризують поняття: епіцентр та гіпоцентр:
а) цунамі б) магматизм в) землетрус г) вулканізм
5. Що переважає в структурі експорту України?
а) машини та устаткування б) сировина, матеріали, в) товари народного споживання
г) інше, включаючи послуги
6. Які рельєфотвірні процеси відбуваються в Українських Карпатах у наш час?
а) вулканічні б) антропогенні в) ендегенні г) гляціальні д) екзогенні
7. Найбільш багатонаціональний склад населення на території України в такому регіоні:
а) Донбас б) Крим в) Волинська область д) Буковина
8. Маятникові міграції найбільш характерні для:
а) Півночі України б) міських агломерацій в) Півдня України г) Закарпаття
9. Головною причиною виникнення течій у Світовому океані є:
а) припливи і відпливи б) рельєф морського дна в) постійні вітри
10. Розміщення якої науково-дослідної станції збігається з поясом холоду в Антарктиді:
а) «Восток» б) «Мирний» в) «Молодіжна» г) «Володимир Вернадський»
11. Зміна швидкості орбітального руху Землі в різні пори року є прямим наслідком:
а) впливу Місяця б) зміни пір року в) зміни кута нахилу до площини орбіти
г) зміни відстані між Землею і Сонцем
12. Як називається вид, що знайшов поблизу житла людини особливо сприятливі для себе умови життя?
а) ендемік б) релікт в) індикатор г) синантроп
13. У Світовому океані головні рудні поля залізо-марганцевих конкрецій приурочені переважно до:
а) марганцевих схилів б) шельфу в) серединно-океанічних хребтів
г) ложа океану
14. Представники національності, кількість яких в Україні за період з 1989 до 2012 року зменшилась майже в 5 разів:
а) поляки б) росіяни в) білоруси г) євреї
15. Материнська гірська порода на якій у степах України утворюються родючі ґрунти з найкращими водно-фізичними властивостями:
а) лес б) глина в) пісок г) вапняк
16. Найчисельнішою на території України є група озер з таким походженням їхніх улоговин:
а) тектонічні б) стариці в) залишкові г) плесові д) карстові і) лиманні
17. Головною причиною сезонних змін у природі є:
а) зміна відстані від Землі до Сонця б) незмінність нахилу земної осі під час обертання планети навколо Сонця
в) зміна нахилу земної осі під час обертання планети навколо Сонця
г) обертання Землі навколо своєї осі д) зміна активності процесів на Сонці
18. 22 червня день і ніч мають однакову тривалість:
а) на Північному полюсі б) на Південному полюсі в) на екваторі
г) на Північному полярному колі д) на Північному тропіку
19. У компонентній структурі природно-ресурсного потенціалу України найвища частка ресурсів:
а) мінеральних б) водних в) земельних г) природно-рекреаційних

20. Річка, яка має найбільше загальне падіння:

- а) Ворскла   б) Західний Буг   в) Південний Буг   г) Салгир

21. Що з нижче переліченого не асоціюється з льодовиковим періодом?

- а) зниження рівня моря   б) глобальне похолодання   в) просування зон рослинності у високі широти   г) утворення сухопутних мостів між материками

22. Установіть, який з об'єктів не є частиною світу.

- а) Європа   б) Африка   в) Австралія   г) Південна Америка

23. До якого типу гірських порід належить мрамур?

- а) осадові   б) магматичні   в) метаморфічні   г) вулканічні

24. Як називаються форми рельєфу на схилах гір, у яких зароджуються льодовики?

- а) сідловини   б) кари   в) ніші   г) цирки

II рівень Практична робота (6 балів - по 2 бали питання)

1. Визначте відносну висоту найвищої точки Євразії щодо найнижчої – Мертвого моря (392м нижче рівня океану)
2. Визначте коефіцієнт зволоження, якщо у місті X випаровуваність дорівнює 375 мм, а річна кількість опадів 488мм
3. Визначте числовий масштаб плану, якщо відомо, що 1см² на плані відповідає на місцевості 1га

9 клас III рівень (21 бал - по 7 балів питання)

1. Що ви розумієте під поняттям «деградація земель»? Назвіть регіони України, в яких це явище має найбільше поширення. Як можна запобігти та боротися з наслідками деградації земель?
2. Що таке міграція? Вкажіть причини міграції. Схарактеризуйте причини існування міграцій «село-місто» в Україні. Чому демографічні проблеми в Україні є гострішими для мешканців сільської місцевості?
3. Що вивчає фізична та соціально-економічна географія. Поясніть зв'язок соціально-економічної географії України з іншими науками. Складіть відповідну схему.

10 клас III рівень (21 бал - по 7 балів питання)

1. Назвіть основні та альтернативні способи виробництва електроенергії, які існують сьогодні в світі. Поясніть екологічні наслідки роботи атомних, теплових та гідроелектростанцій.
2. Назвіть загальні закономірності географічної оболонки землі. Стисло поясніть їх сутність. Наведіть приклади прояву кожної з цих закономірностей у межах території України.
3. Дайте визначення понять «урбанізація», «субурбанізація», «хибна урбанізація». Назвіть і поясніть які позитивні та негативні наслідки мають ці процеси для розвитку людства.

11 клас III рівень (21 бал - по 7 балів питання)

1. Схарактеризуйте процес формування сучасної території Української держави. Поясніть, чому існують етнічні землі, які до цього часу не входять до складу державних кордонів України?
2. Дайте визначення понять «міжнародний географічний поділ праці» та «спеціалізація». Чи здатна міжнародна спеціалізація країн змінюватись з часом? Наведіть конкретні приклади.
3. Як відомо господарська діяльність людини як позитивно так і негативно впливає на довкілля. Наведіть приклади позитивного та негативного впливу господарської діяльності людини на довкілля в Україні. Запропонуйте заходи до зменшення негативного впливу.